

Työnjako 2026-2030: Työnjaon keskeiset linjaukset ja yhteisten palveluiden muutossuunnitelma

Yhteinen kirkkoneuvosto 03.04.2025
331/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1. hyväksyä yhteisten palveluiden tulevaisuuden vision liitteen ”*yhteisten palveluiden tulevaisuuden visio*” mukaisesti.
2. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi yhteisen diakonian osalta seuraavat:
 - a. Diakonian lähtökohtana on apua tarvitsevien helsinkiläisten tilanne.
 - b. Diakonia kuuluu seurakuntien vastuulle. Seurakunnat ja yhteiset palvelut sopivat diakonian yhteisistä pelisäännöistä ja toimintatavoista ydinpalveluryhmässä ja kirkkoherrainkokouksessa.
 - c. Yhteisesti toteutetaan erityisdiakonia (asunnottomat, kriminaalityö, paperittomat, vammaistyö) 1–2 yhteisessä Varustamossa / diakoniakeskuksessa.
 - d. Yhteisesti hoidetaan diakonian tukipalvelut seurakunnille (Stadin safka, tietojärjestelmät, tukityöllistämisen prosessit, rahankeräyslupa, sopimukset jne.)
 - e. Nykyisestä diakonisten avustusvarojen jakokäytännöistä kriisiavustusten, ruokapankkitoiminnan ja diakonialeiritoiminnan tukemisen osalta luovutaan (324 000 euroa).
 - f. Asuttamistoimintaa supistetaan.
3. todeta diakonian strategiseksi painopisteeksi:
 - a. Monikielisen ja -kulttuurisen diakoniatyön osaamisen vahvistaminen ja toimintatavan kehittäminen seurakuntien kanssa (Projekti 2025).
4. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat yhteistä diakoniaa koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 10 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarvion tasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
 - ii. Hermannin diakoniakeskuksen tiloista luopuminen ja toiminnan siirtäminen Paavalin kirkkoon.
5. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi sairaalasielunhoidon osalta seuraavat:
 - a. Sairaalasielunhoidon lähtökohtana on potilaisten ja omaisten kohtaaminen.
 - b. Yhteisesti toteutettu sairaalasielunhoito keskittyy tulevaisuudessa kolmeen HUS:n sairaalakokonaisuuteen: Meilahteen, Laaksoon ja Malmille.
 - c. Seniorikeskukset ja palvelukeskukset ovat seurakuntien vastuulla.
 - d. Kohdennetaan sairaalasielunhoidon erityisosaamista siten, että seurakunnissa oleva osaaminen kasvaa.
 - e. Sairaalasielunhoitajat ovat mukana kehittämässä seurakuntien vapaaehtoista saattoapua.
6. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat sairaalasielunhoitoa koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:

- i. 5 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarviotasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
7. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi perheneuvonnan osalta seuraavat:
 - a. Perheneuvonnassa keskitytään kriisissä olevien perheiden akuuttiapuun.
 - b. Seurakuntien kykyä tehdä perhetyötä ja tarjota perheneuvontaa vahvistetaan vähitellen.
 - c. Selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa perheneuvontaa jäsenetuna ja/tai maksullisena palvelutoimintana ja/tai yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
 - d. Työtä kohdennetaan nuorten aikuisten perheisiin.
 - e. Työskentelyn tehokkuutta ja vaikuttavuutta seurataan ja kehitetään.
8. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat perheneuvontaa koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 7 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarviotasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla jo toteutetun 1 htv henkilöstövähennyksen lisäksi.
9. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi oppilaitostyön osalta seuraavat:
 - a. Oppilaitostyö muotoillaan uudella tavalla erillisenä projektina vuoden 2026 loppuun mennessä. Alla suuntaa antavia linjauksia uudelleen muotoilun tueksi:
 - i. Oppilaitostyön painopisteen tulee olla strategian mukaisesti nuorissa ja nuorissa aikuisissa (16–29 –vuotiaat).
 - ii. Yhteisten palveluiden oppilaitostyön tulee huolehtia johdon/opettajien kanssa työskentelyn periaatteista (suhdetyö, raamit, sopimukset).
 - iii. Yhteisten palveluiden oppilaitostyössä tiivistetään yhteyksiä seurakuntiin ja keskitytään yhdessä seurakuntien kanssa yhteisöllisyyden rakentamiseen.
 - iv. Määritellään, missä laajuudessa yhteisten palveluiden oppilaitostyö keskittyy yksittäisten opiskelijoiden kohtaamiseen / tukeen elämän haasteissa.
 - v. Seurakunnat keskittyvät opiskelijoiden parissa tehtävään hengelliseen työhön.
 - vi. Oppilaitostyöhön voivat pappien lisäksi osallistua kasvatuksen ja diakonian työntekijät.
 - vii. Yhteisten palveluiden toteuttaman oppilaitostyön resursseja supistetaan.
10. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat oppilaitostyötä koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 1 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarviotasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
 - b. lisämuutokset työnjaon neuvotteluiden perusteella vuoden 2027 alusta alkaen:
 - i. 2 htv:n henkilöstövähennys luonnollisen poistuman avulla. Seurakuntien kokonaismäärärahaan laskennallisesti siirtyvä osuus on n. 152 000 euroa (vuoden 2025 tasossa).
 - ii. oppilaitostyön uusi toimintatapa on muotoiltu ja pilotoinnissa.
11. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi monialaisen kasvatuksen ja erityisnuorisotyön osalta seuraavat:
 - a. Monialainen kasvatus ja erityisnuorisotyö yhdistetään.
 - b. Roolin selkeyttäminen tukemaan seurakunnissa tapahtuvaa kasvatustyötä.
 - c. Selvitetään kristillisen päiväkotikonseptin toteutusmahdollisuudet Helsingin toimintaympäristössä yhdessä seurakuntien kanssa.
12. todeta monialaisen kasvatuksen ja erityisnuorisotyön strategisiksi painopisteiksi:
 - a. Rippikoulun hyvien toimintamallien kehitystyö.

- b. Nuorten aikuisten äänen kuuluminen, heidän tilanteiden ymmärtäminen, elinolosuhteiden auttaminen sekä yhteisön rakentaminen.
13. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat monialaista kasvatusta ja erityisnuorisotyötä koskevat muutostoimenpiteet:
- a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 7 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarvion tasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
14. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi vieraskielisen työn osalta seuraavat:
- a. Tutkitaan ja kehitetään vieraskielisen työn organisointimalleja. Ratkaisut tehdään yhteistyössä vieraskielisten jäsenten/ toiminnassa mukana olevien sekä Espoon ja Vantaan seurakuntayhtymien kanssa.
 - b. Yhteiset palvelut jatkavat toistaiseksi englannin-, viron-, kiinan-, arabian- ja venäjänkielisen toiminnan rahoittamista.
15. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat vieraskielistä työtä koskevat muutostoimenpiteet:
- a. laajentamaan vieraskielisen työn rahoitus pohjaa (kannatusmaksu, yhdistyksen jäsenmaksu jne.) vuoteen 2030 mennessä.
 - b. uudelleenmuotoilemaan englanninkielinen työ.
16. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi yhteisen mediatoimituksen osalta seuraavat, mikäli yhteinen mediatoimituksen johtokunta niin päättää:
- a. Neuvotellaan mediatoimituksen yhteistyösopimuksen sisällöstä kattamaan Helsingin seurakuntayhtymälle aiheutuvat välilliset kustannukset, kun nykyinen sopimus vuonna 2029 päättyy.
 - b. Selvitetään printtilehden ilmestymistiheyttä ja konseptia säästöjen aikaansaamiseksi.
17. todeta viestintäpalveluiden ja yhteisen mediatoimituksen strategisiksi painopisteiksi:
- a. Mediatoimituksen ja eri osastojen tuottamien digipalveluiden näkyvyyden ja löydettävyyden kehittäminen (viestinnän ja markkinoinnin keinoin).
 - b. Markkinoinnin vahvistaminen.
 - c. Vieraskielisen viestinnän kyvykkyyden lisääminen.
18. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi hallintopalveluiden ja henkilöstöpalveluiden osalta seuraavat:
- a. Yhteiset palvelut keskittyvät tuottamaan tukipalveluja seurakunnille mahdollisimman tehokkaasti ja laadukkaasti, palvelumuotoilua ja mittareita hyödyntäen.
 - b. Mahdollisimman suuri osa sellaisesta operatiivisesta hallinnollisesta työstä, joka taloudellisesti tarkasteltuna kannattaa toteuttaa keskitetysti ja/tai joka edellyttää erityisosaamista, keskitetään joko yhteisiin palveluihin tai Kirkon palvelukeskukseen.
 - c. Kuvataan yhtymän tarjoamien tukipalveluiden laajuus ja sisältö (= yhteinen palvelulupaus kaikille).
 - d. Tarjotaan seurakunnille selkeät toimintamallit ja yhteydenottotavat.
 - e. Liitytään mahdollisimman laajasti kirkon yhteiseen järjestelmäkehitystyöhön.
 - f. Selvitetään, miten aloittavalle työntekijälle voidaan tarjota tietokone, puhelin, kulkukortti sekä tarvittavat käyttöoikeudet aloituspakettina yhteisistä palveluista.
19. todeta hallintopalveluiden ja henkilöstöpalveluiden strategisiksi painopisteiksi:
- a. Monikulttuurisen rekrytoinnin mahdollistaminen.
 - b. Tukipalveluiden tarkoituksenmukainen, mahdollisimman laaja automatisointi.
20. velvoittaa hallintojohtajan toteuttamaan seuraavat hallintopalveluita koskevat muutostoimenpiteet:

- a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 10 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarvion tasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
21. velvoittaa henkilöstöjohtajan toteuttamaan seuraavat henkilöstöpalveluita koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 1 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarvion tasoon nähden) luonnollisen poistuman avulla.
22. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi kiinteistötoimen osalta seuraavat:
 - a. Kiinteistötoimen prosessit (käyttöönotto ja luopuminen) tarkennetaan ja resursoidaan riittävästi.
 - b. Valvotaan säännöllisesti kiinteistöhuollon sopimusten tarkoituksenmukaisuutta (laajuus, kustannukset ja toteutunut palvelu) suhteessa itse tehtävään työhön.
 - c. Laaditaan yhdessä seurakuntien kanssa neuvotellen tyyppitehtäväkuvaukset suntio- ja kiinteistöpalvelutehtäviin huomioiden myös uudet tarpeet kiinteistöhuollon ja ulkotilojen hoidon tehtävien organisoimiseksi.
 - d. Todetaan, että omia resursseja voidaan kasvattaa, mikäli se on edullisempaa kuin ostopalveluiden käyttö (taloteknisten resurssien vähäisyys).
23. todeta kiinteistötoimen strategiseksi painopisteeksi:
 - a. Panostaminen kiinteistökehityksen ja raakamaan kaavoitukseen. Tällä tavoitellaan merkittäviä lisätuottoja, jotka realisoituvat pidemmällä aikavälillä. Raakamaasta suuri osa on yhteisomisteista Vantaan seurakuntayhtymän kanssa.
24. hyväksyä työnjaon keskeisiksi linjauksiksi hautustoimen palveluiden osalta seuraavat:
 - a. Hautustoimen osalta tavoitteena on ns. nollatulos eli tulojen ja kulujen tasapaino.
 - b. Muuttuvaan tilanteeseen pyritään varautumaan sekä maksujen nostolla että erillisen tarkastelun perusteella alla olevia säästötoimia tutkimalla ja niistä päättämällä.
 - i. Siirytään hautausmaiden puutarhoissa luonnonmukaisempaan puistoalueen hoitamiseen.
 - ii. Hautaushoitorahaston haudanhoitosopimusten uudelleen neuvottelu / tason lasku sekä hinnaston korotukset.
 - iii. Todetaan, että hautustoimen volyymin muutosten ja poikkeustilanteisiin varautumisen mukaisten toimien aiheuttamat muutokset ovat mahdollisia
 - c. Selvitetään hautausmaakappalien ja seurakuntien kanttorityön synergiaedut ja organisointi vuonna 2027.
25. todeta seuraavat hautustoimen palveluiden strategiset painopisteet:
 - a. Selvitetään mahdollisuus organisoida hautustoimi omaksi osastokseen.
 - b. Kehitetään hautaukseen liittyviä toimintoja ja prosesseja mukaan lukien digipalvelut.
26. velvoittaa kiinteistöjohtajan toteuttamaan seuraavat hautustoimea koskevat muutostoimenpiteet:
 - a. yhteisten palveluiden sisäiset muutostoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä:
 - i. 18 htv:n henkilöstövähennys (vuoden 2023 talousarvion tasoon nähden) kausityöntekijöiden työsuhteiden keston lyhentämisen ja työntekijöiden määrän vähentämisen ja muun luonnollisen poistuman avulla.
27. todeta, että seurakuntien vastuulle kuuluvat kehittämisen osalta seuraavat tehtävät:

- a. Ydinpalveluiden (jumalanpalvelus- ja juhlapyhät, kaste, lapsiperheet, rippikoulu, vihkiminen, diakonia ja hautaaminen) kehittäminen ydinpalveluryhmissä. Yhteisten ydinpalveluiden kehittämisen omistajuus on nimetyillä kirkkoherroilla.
 - b. Yhteistyön kehittäminen naapuriseurakuntien ja alueen muiden kumppaneiden kanssa.
 - c. Oman seurakunnan strateginen kehittäminen kirkkoherran ja seurakuntaneuvoston johdolla.
 - d. Oman organisaation toimintatapojen kehittäminen.
28. hyväksyä kehittämisen työnjaon linjaukset yhteisten palveluiden osalta seuraavasti:
- a. yhtymän johtajan toimiston vastuulle kuuluvat seuraavat tehtävät:
 - i. strategia, strateginen kehittäminen, seurakuntien strategian tuki
 - ii. analyysit, tilastot, tutkimukset, mittarit
 - iii. projektikehittämisen malli ja kehittämisen työkalut (Howspace, projektisalkku, Miro jne.)
 - iv. projektikehittämisen tuki seurakunnille ja yhteisten palveluiden osastoille
 - b. yhteisen seurakuntatyön vastuulle kuuluvat seuraavat tehtävät:
 - i. ydin- ja lisä- (osallisuus& vapaaehtoistoiminta, kaupunkilaiset & jäsenviestintä, ajanvarauspalvelut) palveluiden ja niihin liittyvien prosessien kehittämisen tuki
 - ii. asiakkuuden hallinta ja asiakkuuden hallinnan järjestelmät
 - iii. ulkopuolisen rahoituksen hakeminen ja toimintamallit erillisenä, määräaikaisena projektina
 - c. yhteisten palveluiden osastoille kuuluvat seuraavat tehtävät:
 - i. oman osaston toiminnan ja sisäisten tukiprosessien asiakaslähtöinen kehittäminen mukaan lukien tietojärjestelmät
29. velvoittaa yhtymän johtajan toteuttamaan seuraavat kehittämistä koskevat muutostoimenpiteet vuoden 2025 aikana:
- a. laatimaan yhteisen kirkkoneuvoston hyväksyttäväksi yksityiskohtaisen toimintamallin, jossa kuvataan miten yhteisiä projekteja ja niihin varattuja tarveharkintaisia määrärahoja ohjataan (avustuskriteerit, vaikuttavuustavoitteet) sekä millaisella hallintoprosessilla tehdään päätökset.
30. velvoittaa yhteisen seurakuntatyön johtajan toteuttamaan seuraavat kehittämistä koskevat muutostoimenpiteet vuoden 2025 aikana:
- a. vahvistamaan yhteisen seurakuntatyön roolia ydin- ja lisäpalveluiden ja niihin liittyvien prosessien kehittämisen tuessa seuraavasti:
 - i. ylläpidetään yhteisiä työkirjoja ja prosesseja
 - ii. tuetaan ydinpalveluiden omistajia (nimetyt kirkkoherrat) ydinpalvelun johtamisessa
 - iii. kehitetään asiakkuudenhallintaa ja asiakkuudenhallintajärjestelmää erillisten päätösten mukaisesti
 - b. toteuttamaan kehittämistoimintojen uudelleen järjestämistä päätöskohdan 28. linjausten mukaan sekä vahvistamaan resursseja yhtymän johtajan toimiston kehittämistoimintaa varten
31. hyväksyä tarveharkintaisen määrärahan 1,6 milj. euroa jakokäytäntöjen uudistamisen seuraavasti:
- a. kirkkoherrainkokous hallinnoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,9 milj. euroa.
 - b. johtajisto hallinnoi yhteisten palveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,5 milj. euroa.
 - c. yhteinen kirkkoneuvosto hallinnoi varausta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin 0,2 milj. euroa.
32. selvittää tapahtumatuotannon siirtämistä seurakuntien vastuulle vastuuseurakuntamallilla.

33. hyväksyä, että yhteisten palveluiden työntekijöiden työajasta on mahdollista esihenkilön kanssa sovitusti käyttää osa strategian mukaiseen seurakunnissa tehtävään työhön ja/tai yhteistyöverkostoihin.
34. velvoittaa yhteisten palveluiden johtajia laatimaan yhteisten palveluiden sitovan henkilöstösuunnitelman vuoteen 2030 saakka. Suunnitelma tulee laatia etupainotteisesti siten, että sen avulla varmistetaan säästötavoitteiden toteutuminen luonnollisen poistuman kautta.
35. ohjeistaa hallintojohtajan valmistelemaan vuoden 2026 talousarviokehityksen niin, että:
- a. Yhteiset-ryhmään sijoitetusta strategian toimeenpanomäärärahasta omana erillismäärärahanaan luovutaan ja sitä vastaava euromääräinen osuus, yhteensä 2,000 milj. euroa, siirretään osaksi seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitettavia määrärahaosuuksia seuraavasti:
 - i. seurakunnat 1 600 000 euroa
 - ii. yhteiset palvelut 400 000 euroa.
 - b. Yhteisten palveluiden määrärahassa olevat diakoniset avustusvarat kriisiavustusten, ruokapankkitoiminnan sekä diakonialeiritoiminnan tukemisen osalta, yhteensä 324 000 euroa, siirretään seurakunnille osoitettavaan määrärahaan.
 - c. Muilta osin talousarviokehitys noudattaa yhteisen kirkkovaltuuston 6.3.2025 § 21 tekemää päätöstä kokonaismäärärahan jakautumisesta vuonna 2026.
36. ohjeistaa hallintojohtajan valmistelemaan vuodesta 2027 alkaen käyttöön otettavan kokonaismäärärahan jakautumisen niin, että:
- a. laskennan lähtökohtana on yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen 6.3.2025 § 21 mukainen vuoden 2026 kokonaismäärärahan jako, johon tehdään seuraavat muutokset:
 - i. Yhteiset-ryhmään sijoitetusta strategian toimeenpanomäärärahasta omana erillismäärärahanaan luovutaan ja sitä vastaava euromääräinen osuus siirretään osaksi seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitettavia määrärahaosuuksia päätöskohdan 35a mukaisesti.
 - ii. Yhteisten palveluiden määrärahassa olevat diakoniset avustusvarat kriisiavustusten, ruokapankkitoiminnan sekä diakonialeiritoiminnan tukemisen osalta siirretään seurakunnille osoitettavaan määrärahaan päätöskohdan 35b mukaisesti.
 - iii. Päätöskohdassa 10b.i eriteltyyn, työnjaon neuvotteluiden perusteella tehtävän lisämuutoksen laskennallinen osuus, joka on vuoden 2025 tasossa yhteensä 152 000 euroa, siirretään yhteisille palveluille osoitetusta määrärahasta seurakunnille osoitettavaan määrärahaan.
 - b. uusi kokonaismäärärahan jako, joka pitää sisällään seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisen prosentuaalisen määrärahojen jakosuhteen, lasketaan näiden euromääräisten siirtojen mukaisesti.
37. merkitä yhteenvedon työnjaon keskeisistä muutoksista ja taloudellisista vaikutuksista (liite *yhteenvedo työnjaon keskeisistä muutoksista ja taloudellisista vaikutuksista*) tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää

38. merkitä yhteisten palveluiden tulevaisuuden vision (liite *yhteisten palveluiden tulevaisuuden visio*) sekä yhteenvedon työnjaon keskeisistä muutoksista ja taloudellisista vaikutuksista (liite *yhteenvedo työnjaon keskeisistä muutoksista ja taloudellisista vaikutuksista*) tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Päätöshistoria

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 § 290
331/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti

- 1) hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi esitetyn ehdotuksen työnjaon ohjaavista periaatteista, yhteisten palveluiden visiosta ja työnjaon keskeisistä muutoksista selostustekstin mukaisesti.
- 2) pyytää seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot ehdotuksesta työnjaon ohjaavista periaatteista, yhteisten palveluiden visiosta ja työnjaon keskeisistä muutoksista. Lausunnot pyydetään toimittamaan seurakuntayhtymän kirjaamoon 12.11.2024 mennessä.
- 3) käsitellä seurakuntien ja yhteistyötoimikunnan antamat lausunnot sekä yhteisten palveluiden henkilöstöltä osastoittain kerätyn palautteen kokouksessaan 28.11.2024. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee päätöksen etenemisestä tämän käsittelyn perusteella.
- 4) todeta, että yhteinen kirkkoneuvosto laatii ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän perussääntöön tehtävistä muutoksista työnjaosta tehtyjen päätösten jälkeen. Ehdotus uudesta perussäännöstä lähetetään lausuntokierrokselle seurakuntiin ja yhteistyötoimikuntaan. Samassa yhteydessä perussääntöluonnoksesta pyydetään palautetta yhteisten palveluiden henkilöstöltä. Tavoitteena on, että yhteinen kirkkovaltuusto käsittelee esitystä perussäännön muuttamiseksi kesäkuun 2025 kokouksessaan

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 § 291
331/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti:

- 1) merkitä tiedoksi yhteistyötoimikunnan 10.10.2024 antaman lausunnon laaditusta ehdotuksesta yhteisten palveluiden muutossuunnitelmaksi vuoteen 2030.
- 2) hyväksyä selostustekstissä esitetyn ehdotuksen yhteisten palveluiden muutossuunnitelmaksi vuoteen 2030 jatkovalmistelun pohjaksi. Jatkovalmistelussa huomioidaan työnjaosta tehtävät linjaukset.
- 3) velvoittaa yhteisten palveluiden osastojen johtajat käynnistämään tarvittavat toimenpiteet muutossuunnitelman toteuttamiseksi ja päivittämiseksi henkilöstösuunnitelmaksi, kun työnjaon linjaukset on huomioitu ja edellä päätöskohdassa 2 mainittu jatkovalmistelu on kokonaisuudessaan tehty.

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

1) merkitä tiedoksi liitteenä esitetyt seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot sekä yhteisten palveluiden osastojen palautteen ehdotuksesta työnjaon ohjaaviksi periaatteiksi, yhteisten palveluiden visioksi ja työnjaon keskeisiksi muutoksiksi.

2) todeta, että lausuntojen ja palautteen pohjalta on nähtävissä melko laajaa yhteisymmärrystä työnjaon ohjaavista periaatteista, yhteisten palveluiden visiosta ja työnjaon keskeisistä muutoksista kohtien 1-4, 6-9 ja 11 osalta. Lausuntojen pohjalta muokattu esitys tuodaan yhteisen kirkkoneuvoston käsiteltäväksi selostusosassa esitetyn työnjakoprojektin loppuvaiheen etenemis- ja päätöksentekoaikataulun mukaisesti.

3) todeta lausuntojen ja palautteen pohjalta, että työnjaon valmistelua jatketaan seuraavista teemoista: taloudellisten resurssien jakautuminen seurakuntien ja yhteisten palveluiden kesken, strategisen ja operatiivisen kehittämisen organisointi ja rahoittaminen, diakoniatyö (mukaan lukien varustamot) sekä kansainvälisen ja monikielisen työn organisointi. Jatkotyöskentelyt suunnitellaan joulukuussa ja toteutetaan tammikuussa.

4) merkitä tiedoksi kuuden yhteisen kirkkoneuvoston jäsenen allekirjoittaman, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle osoitetun kirjeen (liite).

5) hyväksyä työnjakoprojektin loppuvaiheen etenemis- ja päätöksentekosuunnitelman aikatauluineen selostusosassa kuvatulla tavalla ja todeta sen vastaavan yhteisen kirkkoneuvoston jäsenten toimittamassa, päätöskohdassa 4 tiedoksi merkityssä kirjeeseessä esitettyyn pyyntöön. Mahdollista aikataulumuutoksista tiedotetaan yhteistä kirkkoneuvostoa.

Käsittely

Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki selosti asiaa.

Projektipäällikkö Katja Lehtola osallistui asian käsittelyyn.

Käsittelyn aikana käytettiin 26 puheenvuoroa.

Jäsen Liisa-Maria Voipio-Pulkki esitti Otto Lehtipuun ja usean muun kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun.

Voipio-Pulkin ohjeistava palautusesitys, joka sisälsi päätösehdotuksen prosessin jatkosta, kuului seuraavalla tavalla:

”Esitän, että asia palautetaan uuteen valmisteluun siten, että

1. Työnjaon ohjaavien periaatteiden valmistelussa keskitytään tässä vaiheessa yhteisen seurakuntatyön ja seurakuntien työn sisältöön ja yhdyspintoihin sekä näistä seikoista tehtävien päätösehdotusten vaikutusarviointeihin, mukaan lukien henkilöstö- ja talousarviovaikutukset.

2. Valmistelussa huomioidaan laajasti tähänastisen hanketyön tuotokset, seurakuntien lausunnot ja kirkkoherrojen kokouksen näkemykset.

3. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee samalla päätöksen, että se asettaa sisäistä valmisteluun varten keskuudestaan määräaikaiseen työryhmän, jonka asettamispäätös tuodaan YKN:n 2.12. kokoukseen (tehtävät ja tavoitteet työnjakohankkeen projektisuunnitelman päivittämisessä).

4. Työryhmän tehtäväksi annetaan valmistella YKN:n kokoukseen 12.12. työnjakohankkeen loppuvaiheen prosessin päätösesitys. Valmistelussa on kuultava kirkkoherrojen kokousta ja yhtymän virkajohtoa.”

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät Jaa ja asian palauttamista valmisteluun Voipio-Pulkin ohjeistavan palautusesityksen mukaisesti kannattavat äänestävät Ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tuloksena puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyn jatkaminen sai yhden äänen (Vuori). Asian palauttaminen valmisteluun sai 11 ääntä (Ahonen, Asikanius, Auvinen, Lainela, Lehtipuu, Olkkola, Raike-Ojanen, Raitio, Salenius, Sällström ja Voipio-Pulkki).

Asia palautetaan valmisteluun.

Päätös

Asia palautettiin valmisteluun.

Yhteinen kirkkoneuvosto 12.12.2024 § 375
331/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) merkitä tiedoksi liitteenä esitetyt seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot sekä yhteisten palveluiden osastojen palautteen ehdotuksesta työnjaon ohjaaviksi periaatteiksi, yhteisten palveluiden visioksi ja työnjaon keskeisiksi muutoksiksi
- 2) merkitä tiedoksi liitteenä esitetyn johtajiston analyysin seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnoista sekä yhteisten palveluiden osastojen palautteesta
- 3) hyväksyä selostusosaan kirjatun etenemissuunnitelman jatkotyöskentelyn pohjaksi
- 4) todeta työnjaon ohjausryhmän saaneen työnsä päätökseen. Siirryttäessä jatkotyöskentely- ja päätöksentekovaiheeseen toimii yhteisen kirkkoneuvoston asettama tukiryhmä sekä yhteinen kirkkoneuvosto puhe- ja läsnäolo-oikeutettuineen (kirkkoherrat ja yhtymän johtavat viranhaltijat) valmistelun tukena.
- 5) merkitä tiedoksi liitteenä olevan tukiryhmän jatkuvan muistion.

Käsittely

Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki selosti asiaa.

Projektipäällikkö Katja Lehtola osallistui asian käsittelyyn.

Projektin etenemissuunnitelma ja alustava aikataulu oli jaettu pöydille ja se otettiin asian liitteeksi.

Käsittelyn aikana käytettiin yksi puheenvuoro.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Työnjako 2026 -projektin tehtävänä on työnjaon osalta varmistaa kirkon elinvoimaisuus ja toimintaedellytykset Helsingissä vuonna 2026-2030. Käytännössä projektissa pyritään varmistamaan, että kirkko ja sen palvelut ovat helposti saavutettavissa ja resurssit käytetään mahdollisimman viisaasti ja vaikuttavasti niin, että ihmiset kokevat kirkon läheiseksi ja merkitykselliseksi ja haluavat kuulua kirkkoon.

Työnjako 2026 -projektissa sovitaan:

1. mitä tehdään: eli mitä palveluita kirkko jatkossa tarjoaa helsinkiläisille ja mitä tukipalveluja yhtymä tarjoaa seurakunnille
2. missä tehdään: eli mitkä palvelut ovat seurakuntien vastuulla ja mitä hoidetaan keskitetysti seurakuntayhtymässä
3. mitä ei enää tehdä, jolloin saadaan aikaan tarvittavaa kustannussäästöä tai tilaa uusien, kasvua tukevien toimintojen käynnistämiseen.

Työnjako 2026 projektin projektikuvaus ja ohjausryhmän nimeäminen käsiteltiin yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa 16.3.2023. Projektipäällikkönä toimii Katja Lehtola ja projektin omistajana toimii Juha Rintamäki.

Valmistelun eteneminen

Työnjako 2026–2030 projektin keskeisimmät vaiheet:

<i>Kirkkoherrojen, johdon ja luottamusjohdon haastattelut, kevät 2023</i>	
Kirkkoherrojen kokous 2.5.2023	Haastattelutulosten läpikäynti
YKN 17.8.2023	<ul style="list-style-type: none">• Haastattelutulosten läpikäynti• Aihealueet, joista työnjakokeskustelu käydään lyhennetysti (tuotetaan faktakortit)• Aihealueet, joista käydään perusteellinen työnjakokeskustelu (tuotetaan työkirjat)
<i>Työkirjojen ja faktakorttien kokoaminen, syksy 2023</i>	
Kirkkoherrojen kokous 7.11.2023	Asian käsittely
YKN:n iltakoulu 8.2.2024	Työkirjat ja faktakortit iltakoulun tausta-aineistona
<i>YKV:n päätös uudesta Kirkko Helsingissä -strategiasta, tammikuu 2024</i>	
<i>Säästötavoitteet vuoteen 2030 mennessä, kevät 2024</i>	
Johtajisto 24.1.2024, 15.2.2024, 11.3.2024	

Työnjaon keskeiset kysymykset, kevät ja kesä 2024	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mitkä palvelut tulisi siirtää yhteisiltä palveluilta seurakuntien vastuulle? • Mitkä palvelut tulisi siirtää seurakunnista yhteisille palveluille? • Mistä palveluista tulisi luopua kokonaan? • Mitä voisimme tehdä uudella tavalla?
YKN:n iltakoulu 8.2.2024	Työnjaon keskeiset kysymykset
YKV:n iltakoulu 11.4.2024	Vaihtoehtoisia organisoitumistapoja, mikä on oleellista, millainen on hyvä lopputulos?
YKN 12.4.2024	Unelmien organisaatorakenne ja realiteetit huomioon
Kirkkoherrojen seminaari 14.5.2024 ja kirkkoherrojen kokous 4.6.2024	Käsiteltiin työnjaon näkökulmasta seuraavat palvelut: hautaus toimi, keskusrekisteri, oppilaitostyö, perheneuvonta, sairaalasielunhoito, yhteiset tapahtumat, viestintä, yhteinen kasvatus, diakonia ja Varustamot
YKN:n iltakoulu 23.5.2024	Säästämähallinnat, perheneuvonta, sairaalasielunhoito, oppilaitostyö, hautaus toimi, viestintäpalvelut, keskusrekisteri, tukipalvelu
Kirkkoherrojen työskentely ja YKN:n iltakoulu 22.8.2024	Diakonia, kasvatus
YKV:n iltakoulu 29.8.2024	Yhteisten palveluiden visio
Yhteisten palveluiden muutossuunnitelma vuoteen 2030, kesä ja syksy 2024	
Johtajisto 11.6.2024 ja 28.8.2024	
YKN:n iltakoulu 26.9.2024	
Seurakuntien lausuntokierros	
2.10, 18.11	Johtajiston työskentelyt
YKN:n kokous 10.10.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Lähetys lausuntokierrokselle • Yhteisten palveluiden muutossuunnitelma
YKN:n kokous 28.11.2024	Koonti lausunnoista. Palautus valmisteluun.
YKN:n kokous 2.12.2024	Määräaikaisen työryhmän ("tukiryhmän") asettaminen Työnjako projektiin. Ohjausryhmän lakkauttaminen
Jatkovalmistelut: YKN, Kirkkoherrat, Johto	
2.12.2024, 3.12, 4.12, 16.12, 7.1, 14.1 ja 22.1.2025	Tukiryhmän kokoukset
21.1.2025	Kirkkoherrojen ja johdon työskentely
27.1-28.1.2025	Korporaation seminaari
3.2, 4.2, 6.2, 11.2 ja 12.2	Pyöreän pöydän keskustelut diakoniasta, oppilaitostyöstä, perheneuvonnasta, vieraskielisestä työstä ja tukipalveluista

4.2, 4.3	Johtajiston työskentelyt
Tarveharkintaisen työryhmä 5.3 ja 10.3	Kehittämisen kokonaisuuden valmistelu
Päätöksenteko	
10.3.2025	Työnjaon kokonaisuuden esittely YKN:lle / Onko valmistelu oikeansuuntaista?
20.3.2025	YKN:n iltakoulu kehittämisen kokonaisuudesta

Päätösehdotuksen perustelut

Vuoden 2023 ja 2024 aikana käydyissä työnjakokeskustelussa on käytetty seuraavia työnjaon kriteerejä:

1. Mitä kirkkolaki sanoo
2. Miten olemme kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö olla, tulla ja toimia
3. Mikä on taloudellisesti tehokkainta ja vaikuttavinta
4. Mikä toimii helsinkiläisten näkökulmasta sujuvimmin
5. Mikä rakentaa myönteistä kirkko mielikuvaa ja halua kuulua kirkkoon

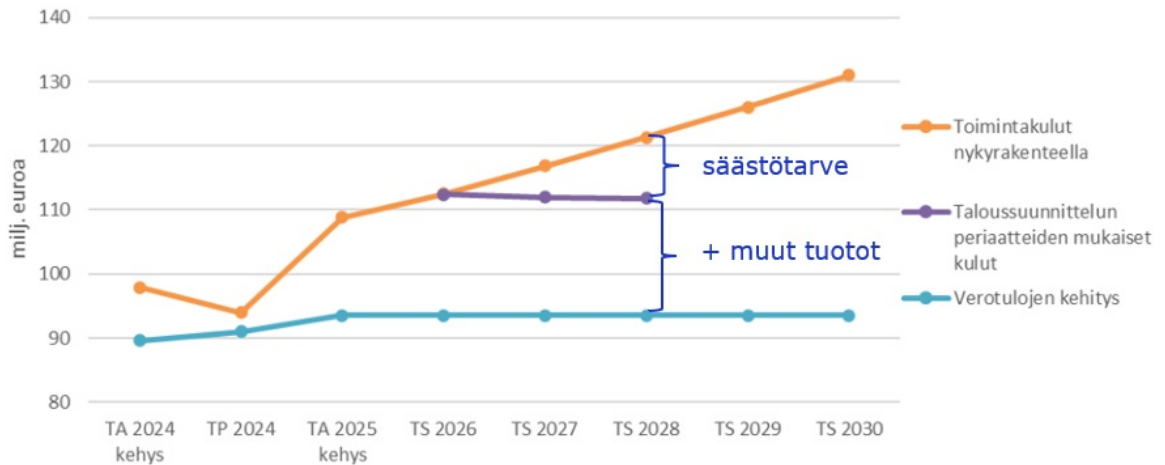
Työnjaossa on tavoitteena Kirkko Helsingissä -strategian mukaisesti mahdollistaa kasvu ja elinvoimaisuus Helsingin seurakuntayhtymän toimintoja selkeyttämällä.

Taloudellinen näkökulma

Yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymien taloussuunnittelua ohjaavien periaatteiden* perusteella on laadittu taloussuunnitelma 2030, joka ottaa huomioon sekä tulokehityksen että kustannustason nousun. **tilikauden jäämää ei päästetä alijäämäiseksi ja rahavaroja ei päästetä reaaliarvokorjattuna laskemaan alle 100 milj. euron (vuoden 2021 tasoon nähden).*

Oheisessa kuvassa oranssilla on esitetty toimintakulujen kehitys, jossa on huomioitu henkilöstökulujen osalta palkankorotukset ja palkkakilpailukyvyyn edellyttävät toimenpiteet (5% vuosittainen korotus) sekä muiden toimintakulujen osalta vuotuinen inflaatio (2,5%). Turkoosilla on ennustettu verotulojen kehitystä ja liila kuvaaja pitää sisällään verotulojen lisäksi muutot tulot sekä huomioi taloussuunnittelua ohjaavat periaatteet.

Toimintakulujen kehittyminen suhteessa verotuloihin

Tämänhetkisen taloussuunnitelman perusteella kokonaissäästötarve on kulurakenteen pohjata jaettu edelleen yhteisille palveluille ja seurakunnille. Yhteisten palveluiden säästötarve vuonna 2030 on arviolta 7,5 milj. euroa, josta kohdistuu laskennallisesti 4,4 milj. euroa henkilöstökuluihin ja 3,1 milj. euroa muihin toimintakuluihin.

Työnjaon keskeiset linjaukset luovat mahdollisuuden vastata tulevaisuuden talouskehitykseen. Samalla ne mahdollistavat työn pitkän tähtäimen suunnittelun ja tulevaisuuteen suuntautuvan strategisen johtamisen. Vain sitä kautta Helsingin seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien on mahdollista mahdollisimman joustavasti vastata sekä Kirkko Helsingissä -strategiassa määriteltyyn kasvun tavoitteeseen, että erilaisiin tässä hetkessä ja tulevaisuudessa eteen tuleviin kirkkoon ja sen jäsenistöön vaikuttaviin ilmiöihin.

Muutossuunnitelmaan sisältyvillä henkilöstösuunnitelmaratkaisuilla pyritään kattamaan henkilöstökuluihin kohdistuva laskennallinen säästövelvoiteosuus. Muihin toimintakuluihin kohdistuvat säästötoimenpiteet ratkaistaan tulevien vuosien aikana, osana osastojen operatiivista johtamista. Merkittävä osa näistä säästötoimenpiteistä toteutuu kiinteistöistä ja tiloista luopumisten kautta.

Muutostojen toteuttaminen

Suunnitellut muutostojen toteutetaan yhteisissä palveluissa valikoidusti toimintamääriä laskemalla. Tavoitteena on kasvattaa seurakuntien suhteellista määrärahaosuutta, jotta seurakuntien perustoiminnot voidaan turvata. Toimintojen kokonaista alasajoa vältetään, jotta päätösten vaikutuksia voidaan seurata paremmin. Mitään yksittäistä työmuotoa (esim. oppilaitostyö tai perheneuvonta) ei tällä hetkellä olla kokonaan lopettamassa. Sen sijaan toimintoja muotoillaan uudella tavalla vastaamaan muuttuvien tilanteiden haasteisiin ja resurssien vähenemiseen. Yhteisten palveluiden roolia pienennetään lähemmäs palvelukeskusmallia karsimalla päällekkäisyyksiä ja siirtämällä toimintoja seurakuntien vastuulle.

Muutostojen toteuttaminen on mitoitettu yhteisissä palveluissa niin, että strategisiin painopisteisiin on riittävästi resursseja. Muutossuunnitelman pohjalta laaditaan osastokohtainen ennakoiva ja tarkennettu henkilöstösuunnitelma. Yhteisten palveluiden vakanssiluettelon mukaan arviolta runsaat 100 tehtävää vapautuu luonnollisena poistumana vuoteen 2030 mennessä. Vapautuvien tehtävien mahdollinen uudelleen täyttö ja budjetointi kirjataan henkilöstösuunnitelmaan.

Johtajiston alkuperäisen muutossuunnitelman ylittävistä henkilöstövähennyksistä saatavat euromääräiset säästöt kohdistetaan seurakuntien määrärahaosuuteen.

Päätösehdotuksessa kuvatut laskennalliset summat kertovat laskennallisesti sen, mitä seurakuntien kokonaismäärärahaan siirtyisi, jos siirto tehtäisiin vuoden 2025 kehyksessä. Summa ei siis kuvaa tarkkaa euromäärää, joka siirtyy yhteisiltä palveluilta seurakunnille, vaan se muuttaa laskennallisesti seurakuntien prosenttiosuutta kokonaismäärärahasta. Todellinen euromääräinen summa määräytyy kunkin vuoden jaettavan kokonaismäärärahan perusteella, joka puolestaan määräytyy yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymien taloussuunnittelua ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Päätösehdotuksessa esitetyt luvut perustuvat vuoden 2025 lukuihin. Laskennassa lopullisesti käytettävä summa määräytyy sen mukaan, minä vuonna siirto toteutetaan.

Laskentatapa

Siirtoa edeltävänä vuonna lasketaan sen hetkinen siirtyvän kokonaisuuden euromääräinen arvo. Kyseinen summa siirretään seurakuntien senhetkiseen laskennalliseen määrärahaosuuteen. Siirron jälkeen kokonaismäärärahan jakoprosentit seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä lasketaan uudelleen. Seuraavan vuoden kehyksessä jaettavan kokonaismäärärahan suuruus lasketaan taloussuunnittelua ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Kokonaismäärärahasta otetaan päältä pois Yhteiset-ryhmän kustannukset (valtion rahoituksella maksettava toiminta, henkilöstöetuudet, suorituslisä, käytöstä poistettujen rakennusten purkukulu, seurakuntavaalit yms.), jonka jälkeen jäljelle jäävä kokonaismäärärahan osuus jaetaan seurakuntien ja yhteisten palveluiden kesken edellä kuvatuilla prosenttiosuuksilla.

Taloudellisen tilanteen kehittymistä ja muutossuunnitelman toteutumista on tarkasteltava rinnakkain osana osavuositarkastuksia. Mikäli Helsingin seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne heikkenee ennustettua nopeammin tai taloudellinen tilanne on ennakoitua parempi, täytyy muutossuunnitelmaa tarkastella uudelleen. Mahdollisissa uusissa rekrytoinneissa on käytettävä suurta harkintaa ja ensisijaisesti on suosittava tehtävänkuvien muokkaamista, osaamisen kehittämistä sekä sisäistä liikkuvuutta, jotta asetettuihin säästötavoitteisiin päästään.

Lähtökohtaisesti muutosten toteuttaminen kuuluu osaston johtajan vastuulle. Työnjaon päätösten jälkeen käynnistyy perussäännön ja johtosääntöjen päivittäminen vastaamaan nyt tehtäviä työnjaon linjauksia.

Seurakunnat toteuttavat omat sopeutustoimensa omista lähtökohdistaan käsin. Seurakuntien sopeuttaessa omaa toimintaansa on tärkeää mahdollistaa erilaiset seurakuntien väliset yhteistyömuodot ja toteuttaa pitkäjänteistä talous- ja kiinteistösuunnittelua. Yhteistä dialogia luottamushenkilöiden, työntekijöiden ja strategisten kumppaneiden kesken tarvitaan, jotta kirkko jatkossakin säilyy merkityksellisenä toimijana tässä kaupungissa.

Yhteisten palveluiden tulevaisuuden visio: Olemme seurakuntia varten

Yhteisten palveluiden tulevaisuuden visio on esitetty alla. Sen tavoitteena on linjata yhteisten palveluiden roolia ja tavoiteltavan muutoksen suuntaa suhteessa seurakuntiin.

Yhteiset palvelut tukevat ja edistävät seurakuntien elinvoimaisuutta:

- kehitämme yhteisiä palveluita dialogissa seurakuntien ja helsinkiläisten kanssa
- tuotamme laadukkaasti ja tehokkaasti palvelukeskusajatuksella* hautaus-, kiinteistö- ja leirikeskus-, talous-, henkilöstö-, asianhallinta-, ICT-, hankinta-, laki- ja yleishallinto-, kehittämis-, keskusrekisteri- ja viestintäpalveluita
- teemme harkittuja ja pitkäjänteisiä talous- ja kiinteistöratkaisuja yhdessä seurakuntien kanssa
- tuotamme analysoitua tietoa toimintaympäristön muutoksista toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä kehittämistyön tueksi

** palvelukeskusajatus korostaa palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja prosessien systemaattista mittaamista ja kehittämistä*

Yhteinen seurakuntatyö täydentää yhdessä sovitulla tavalla seurakunnallista työtä:

- kohtaamme ja autamme ihmisiä sairaaloissa, oppilaitoksissa, vankiloissa ja perhekiistojen keskellä
- tuotamme seurakuntien diakonia- ja kasvatustyölle yhdessä sovittuja asiantuntijapalveluita ja täydennämme seurakuntien diakoniaa erityisen haastavissa tilanteissa
- kehitämme vieraskielistä työtä dialogissa vieraskielisen väestön, seurakuntien sekä Espoon ja Vantaan seurakuntayhtymien kanssa

Mahdollistamme seurakuntien työn ja resurssien keskittämisen seurakuntalaisten ja alueen asukkaiden palvelemiseen käytettävyydeltään selkeillä palveluilla ja järjestelmillä.

Yhteinen diakonia

Kirkkolain 3 luvun 1§:n mukaan seurakunta toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla diakoniasta. Edelleen 20 § todetaan, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä yhteisestä hoitamisesta toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän puolesta. Diakonian pyöreän pöydän keskusteluissa 3.2.2024 linjattiin lähes yksimielisesti, että kokonaisvastuuta diakoniasta tulee siirtää nykyistä enemmän seurakuntien vastuulle.

Helsingin seurakuntayhtymässä diakonian toteuttaminen kuuluu tulevaisuudessa ensisijaisesti seurakuntien vastuulle. Tämä mahdollistaa diakonian toteuttamisen lähellä alueen asiakkaita ja toisaalta tarjoaa seurakuntalaisille ja alueen asukkaille mahdollisuuden auttaa ja toimia oman lähiyhteisönsä hyväksi.

Yhteisten palvelut toteuttavat täydentävää diakoniaa diakoniakeskusten eli Varustamoiden kautta. Tämä hetkinen tilanne on kuvattu liitteessä ”*Varustamot – kortti*”. Taloudellisiin säästöpainaisiin ja kirkkolain linjauksiin perustuen yhteisten palveluiden diakonian resursseja vähennetään noin 25 % eli 10 henkilötyövuotta vuoteen 2030 mennessä.

Yhteiset palvelut keskittyvät täydentämään seurakuntien diakoniaa toteuttamalla erityisdiakoniaa (asunnottomat, kriminaalityö, paperittomat, vammaistyö) yhdessä tai kahdessa yhteisessä diakoniakeskuksessa (Varustamossa). Lisäksi yhteisesti hoidetaan diakonian tukipalveluita seurakunnille. Näitä palveluita ovat mm. hävikkiruuan välittäminen (Stadin safka) diakonian tietojärjestelmät, tukityöllistämisen prosessit, yhteiset rahankeräysluvut ja sopimukset. Seurakunnat ja yhteiset palvelut sopivat diakonian yhteisistä pelisäännöistä ja toimintatavoista kirkkoherraomisteisessa diakonian ydinpalveluryhmässä ja kirkkoherrainkokouksessa. Nämä toimintatavat kuvataan diakonian työkirjaan, joka on päivittyvä diakoniantyön johtamisen ja kehittämisen apuväline.

Nykyisistä diakonisten avustusvarojen jakokäytännöistä liite ”*diakoniset avustusvarat 2025*” luovutaan, poislukien osatyökykyisten työllistäminen (Tilinpäätös 2024: 79 641 2024 + 5% kulukorotus = 84 000 euroa) ja Myllypuron ruoanjakelu (Tilinpäätös 2024: 41 300 + 1,5% kulukorotus = 42 000 euroa). Muilta osin diakoniset avustusvarat yhteensä 324 000 euroa siirretään suoraan seurakuntien kokonaismäärärahaan. Tätä muutosta mahdollistaa diakonian huomioiminen yhteisen kirkkovaltuuston 6.3.2025 hyväksymässä seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteissa sekä yhteisten pelisääntöjen ja toimintatapojen sopiminen. Yhdessä seurakuntien kanssa kehitetään monikielisen ja –kulttuurisen diakoniatyön toimintatapoja ja osaamista (erillinen projekti).

Sairaalasielunhoito

Yhteisten palveluiden toteuttama sairaalasielunhoito perustuu yhteistyösopimukseen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) kanssa. Koko maanlaajuisesti

poikkeuksellisessa sairaalakeskitymässä hoidetaan vakavasti sairaita kaikkialta Suomesta. Sairaalasielunhoidon nykytilannetta on kuvattu liitteessä ”sairaalasielunhoito -kortti”.

Sairaalasielunhoitoa pidetään keskeisenä kirkon tehtävänä ja sen toteuttaminen keskitetysti on tehokasta ja mahdollistaa 24/7 varallaolojärjestelyn. Tulevaisuudessa sairaalasielunhoitajien työtä suunnataan nykyistä enemmän potilaisiin ja omaisiin ja henkilöstön työnohjausta ja tukea vähennetään tai toteutetaan maksullisena. HUS:n organisaatiomuutos mahdollistaa noin 25%:n eli viiden henkilötyövuoden vähennyksen (vuoden 2023 budjettitasoon nähden) sairaalasielunhoidon keskittyessä kolmen sairaalakeskitymään; Meilahteen, Malmille ja Laaksoon.

Seurakunnat vastaavat edelleen alueensa seniori- ja palvelukeskuksissa asuvien henkilöiden hengellisestä elämästä. Yhteisten palveluiden sairaalasielunhoito tukee omalla erityisosaamisellaan seurakuntien ja vapaaehtoisten tekemää työtä muun muassa saattoavun parissa. Tavoitteena on, ettei kenenkään tarvitsisi kohdata kuolemaansa yksin.

Perheneuvonta

Perheneuvonta on kriisissä olevalle perheelle tärkeä palvelu, jolle on kysyntää ja jonka avulla on mahdollista vähentää inhimillistä kärsimystä ja herättää toivoa. Perheneuvonnan nykytilannetta on kuvattu tarkemmin liitteessä ”perheneuvonta -kortti”. Toisaalta kirkkolaki ei velvoita seurakuntia eikä seurakuntayhtymää toteuttamaan perheneuvontaa. Lisäksi on hyvä tunnistaa, että perheneuvontaa/-terapiaa tarjoaa tässä kaupungissa moni muukin taho mm. Helsingin kaupunki, järjestöt ja yksityinen sektori.

Yhteisissä pyöreän pöydän keskusteluissa yhteisen kirkkoneuvoston ja kirkkoherrojen kanssa 6.2.2025 todettiin, että yhteisten palveluiden perheneuvontaa vähennetään asteittain. Vuoteen 2030 mennessä perheneuvonnassa esitetään toteutettavan noin 50 % eli 8 htv:n vähennys vuoden 2023 budjettitasoon nähden. Työtä halutaan kohdentaa nuorten aikuisten perheisiin ja työskentelyn tehokkuutta ja vaikuttavuutta tulee seurata ja kehittää.

Perheneuvonnan tarjoamista jäsenetuna ja/tai maksullisena palvelutoimintana ja/tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tulee selvittää lisää. Tässä on hyvä huomata, että kirkkohallitus on yleiskirjeessään nro 18/2021 linjannut perheneuvonnan kirkolle vapaaehtoiseksi sielunhoidoksi ja maksuttomaksi.

Seurakuntien kykyä tehdä perhetyötä ja tarjota perheneuvontaa halutaan vähitellen vahvistaa. Perheneuvonta voi parhaimmillaan olla kokeneen seurakuntapapin työnkuvassa motivoiva ja innostava lisä, johon voisi käyttää esimerkiksi päivän viikossa. Mm. Paavalin seurakunnassa tästä on myönteisiä kokemuksia.

Oppilaitostyö

Oppilaitostyön nykytilanne on kuvattu liitteessä ”oppilaitostyö – kortti”. Oppilaitostyö herätti pyöreän pöydän keskusteluissa paljon keskustelua ja kysymyksiä. On pohdittu, mikä on erillisen oppilaitostyön suhde seurakunnissa toteutettavaan, strategian mukaiseen nuorten aikuisten työhön. Mietitiin myös, missä määrin oppilaitostyön tulee olla yhteisöjen rakentamista ja missä määrin yksittäisten opiskelijoiden kohtaamista ja tukea elämän haasteissa. Kysyttiin, kuuluuko oppilaitostyö ainoastaan oppilaitospapeille vai tulisiko myös diakonian ja kasvatuksen työntekijöiden osallistua opiskelijoiden parissa tehtävään työhön. Havaittiin, että tilastojen mukaan oppilaitostyössä toteutetuista kohtaamisista 58% kohdistuu aikuisiin yli 28 vuotiaisiin. Näiden kysymysten pohjalta esitetään, että oppilaitostyö tulee muotoilla uudella tavalla, erillisenä projektina vuonna 2026. Uudelleen muotoilun tueksi pyöreän pöydän keskusteluista nostettiin suuntaantavia linjauksia, jota ovat esillä päätösosassa. Lisäksi yhteisten palveluiden toteuttaman oppilaitostyön resursseja supistetaan noin 33 %:lla, yhteensä 3 htv:lla vuoden 2023 budjettitasosta. Seurakuntien määrärahaa esitetään kasvatettavan laskennallisesti noin 152 000 eurolla.

Monialainen kasvatusta ja erityisnuorisotyö

Monialaisen kasvatuksen nykytilaa kuvataan oheisessa liitteessä ”*monialainen kasvatusta -kortit*”. Tavoitteena on yhdistää monialaisen kasvatusta ja erityisnuorisotyön tiimit ja samalla selkeytetään yhdistetyn tiimin roolia niin, että se paremmin tukee seurakunnissa tapahtuvaa kasvatustyötä. Vuoteen 2030 mennessä esitetään toteutettavan noin 50 % eli 7 htv:n henkilöstövähennys vuoden 2023 budjettitasoon nähden.

Kasvatusta kentällä panostetaan rippikoulun hyvien toimintamallien kehitystyöhön (mm. nepsynuoret) sekä strategian mukaisesti nuoriin aikuisiin, heidän äänensä kuulemiseen, heidän elämäntilanteidensa ymmärtämiseen ja auttamiseen sekä yhteisöjen rakentamiseen. Porvoossa toimii mielenkiintoinen kristillinen päiväkotikonsepti, jonka toimintamahdollisuuksia Helsingin toimintaympäristössä selvitetään. Kristillistä päiväkotia ei kuitenkaan perusteta yhteisiin palveluihin vaan, mikäli sellainen olisi, tulisi omistajuuden olla jollakin seurakunnalla.

Vieraskielinen (monikielinen) työ

Strategiassa todetaan että, Kirkko Helsingissä toimii osana kulttuurisesti moninaista ympäristöä. Haluamme tavoittaa entistä paremmin kaupungin monikielisen väestön. Rakennamme kaikkia kutsuvia kristillisiä yhteisöjä, jotka vastaavat erilaisiin hengellisiin tarpeisiin. Haluamme tukea kotoutumista ja yhteiskuntarauhaa.

Vieraskielisen työn nykytilannetta on kuvattu liitteessä ”*vieraskielinen työ – kortti*”. Pyöreän pöydän keskusteluissa vieraskielistä työtä tarkasteltiin kolmesta eri näkökulmasta. Ensimmäinen näkökulma liittyi alueelliseen kotoutumiseen, viihtyvyyteen ja turvallisuuden tunteeseen. Toinen näkökulma liittyi omankielisyyteen ja omankielisiin yhteisöihin ja kolmas näkökulma englannin kielen rooliin työ- ja opiskelukielenä sekä eri kansoja ja kulttuureja yhdistävänä kielenä.

Vieraskielisen työn organisointimalleja tutkitaan ja kehitetään tulevina vuosina. Organisointiratkaisut ratkaisut tehdään yhtistyössä vieraskielisten jäsenten ja toiminnassa mukana olevien sekä Espoon ja Vantaan seurakuntayhtymien kanssa. Tavoitteena on löytää tapoja, joilla toiminnan rahoitus pohjaa voidaan laajentaa esimerkiksi kannatusmaksun tai yhdistyksen jäsenmaksun kanssa.

Monikielisyys ja -kulttuurisuus integroidaan tiiviimmin seurakunnan perustoimintaan esimerkiksi messujen ja diakoniatyön osalta. Seurakuntien tehtävänä onkin tavoitella nykyistä enemmän ja aktiivisemmin jäsenikseen muita kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia alueensa asukkaita. Alueen vieraskielisen väestön mukaan kutsuminen osaksi alueen yhteisöjä luo viihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Yhteiset palvelut jatkavat englannin-, viron-, kiinan-, arabian-, ja venäjänkielisen toiminnan rahoittamista. Englanninkielinen työ eroaa muusta vieraskielisestä työstä ja pitää sisällään monia eri kulttuureja. Englanninkielisen työn organisoitumista (oma työ, IEC, yhdistys jne.) selvitetään parhaillaan ja sen myötä toimintaa uudelleen muotoillaan tarvittaessa.

10.10.2024 Yhteiselle kirkkoneuvostolle esiteltiin yhteisten palveluiden muutossuunnitelmaa, jossa ehdotettiin kansainvälisen seurakunnan perustamista vuoteen 2030 mennessä, jotta kansainvälisen seurakunnan myötä vieraskielisen työn resurssit rahoitettaisiin kansainvälisen seurakunnan verotuloilla. Tämä suunta ei toistaiseksi ole mahdollista kirkkolain puitteissa eivätkä paikalliset seurakunnatkaan lausunnoissaan aiheesta innostuneet. Näin ollen yhteisissä palveluissa ei esitetä toteutettavan henkilöstövähennyksiä.

Viestintäpalvelut ja yhteinen mediatoimitus

Viestintäpalveluiden ja mediatoimituksen nykytilannetta on kuvattu liitteessä ”*viestintä – kortti*” Alueviestijämalli on todettu toimivaksi ja sitä halutaan edelleen vakiinnuttaa ja vahvistaa. Pääkaupunkiseudun yhteinen mediatoimitus tuottaa Kirkko- ja Kaupunki – lehteä ja Jouluradiota ja sillä on oma johtokunta. Mediatoimituksen johtokunta päättää muun muassa printtilehden

ilmestymistiheydestä ja konseptista ja näitä kehittämällä tavoitellaan kustannussäästöjä. Lisäksi neuvotellaan nykyisen sopimuskauden lähestyessä loppuaan (vuonna 2029) yhteistyösopimuksen sisällöstä niin, että se kattaisi myös Helsingin seurakuntayhtymälle syntyvät välilliset (mm. hallinto) kustannukset.

Viestintä nähdään strategisesti merkittävänä ja sen vuoksi strategisena painopisteenä on mediatoimituksen ja eri osastojen tuottamien digipalveluiden näkyvyyden ja löydettävyyden kehittäminen, markkinoinnin vahvistaminen ja vieraskielisen viestinnän kyvykkyyden lisääminen. Viestintäpalveluissa on tehty säästötoimenpiteitä vuosien 2023 ja 2024 aikana. Viestintäpalvelut tulee resursoida riittävästi, jotta voidaan rakentaa myönteistä Kirkko Helsingissä mielikuvaa ja vastata nuorten ja nuorten aikuisten tarpeisiin.

Hallintopalvelut ja henkilöstöpalvelut

Tukipalveluita koskevissa pyöreän pöydän neuvotteluissa tehtiin seuraavia tukipalveluiden toimintaa suuntaavia linjauksia. Hallintopalvelut ja henkilöstöpalvelut keskittyvät tuottamaan tukipalveluja seurakunnille ja yhteisten palveluiden muille osastoille mahdollisimman tehokkaasti ja laadukkaasti palvelumuotoilua ja mittareita hyödyntäen. Mahdollisimman suuri osa sellaisesta operatiivisesta hallinnollisesta työstä, joka taloudellisesti tarkasteltuna kannattaa toteuttaa keskitetysti ja / tai joka edellyttää erityisosaamista keskitetään joko yhteisiin palveluihin tai Kirkon palvelukeskukseen.

Yhtymän tarjoamien tukipalveluiden laajuus ja sisältö kuvataan niin, että voidaan antaa yhteinen palvelulupaus kaikille. Seurakunnille tarjotaan selkeät toimintamallit ja yhteydenottotavat. Palvelujen kustannusten muodostuminen tehdään näkyväksi. Helsingin seurakuntayhtymä liittyy mahdollisimman laajasti kirkon yhteiseen järjestelmäkehitystyöhön ja strategisena tavoitteena on tukipalveluiden tarkoituksen mukainen, mahdollisimman laaja automatisointi. Strategisena kehittämiskohteenä on myös monikulttuurisen rekrytoinnin mahdollistaminen

Kehittämiskohteeksi tunnistettiin aloittavan työntekijän ”aloituspaketti”. Seurakunnat toivovat, että yhteiset palvelut selvittävät, miten aloittavalle työntekijälle voidaan tarjota tietokone, puhelin, kulkukortti sekä tarvittavat käyttöoikeudet yhtymästä. Tämä keventäisi seurakuntien työtaakkaa.

Työn tehostaminen ja automatisointi mahdollistavat noin 12% eli 10 htv:n vähennyksen hallinto-osastolta vuoden 2023 budjettitasoon nähden ja 1 htv:n vähennyksen henkilöstöosastolta vuoteen 2030 mennessä.

Kiinteistöpalvelut

Merkittävä osa yhteisten palveluiden ja seurakuntien kustannussäästöistä toteutetaan tiloista luopumalla. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että kiinteistökehityksen prosessit luodaan ja resursoidaan riittävästi, erityisesti käyttöönoton ja kiinteistöistä luopumisen osalta.

Kiinteistöhuollon sopimusten tarkoituksen mukaisuutta tulee arvioida säännöllisesti. Sopimusten laajuutta (mitä palveluja sopimus sisältää), kustannuksia ja toteutuneen palvelun laatua tulee arvioida suhteessa itse tehtävään työhön. Tähän liittyen omia resursseja tai tehtävänkuvia voidaan kasvattaa tai laajentaa, mikäli sillä saadaan vastaavia säästöjä ostopalveluissa. Esimerkiksi suntioiden toimenkuvan laajentaminen yhteistyössä seurakuntien kanssa neuvotellen pieniin kiinteistöhuollon ja ulkotilojen hoidon tehtäviin voisi olla tarkoituksenmukaista ja taloudellisesti kannattavaa. Käytännössä tämä tarkoittaa tyyppitehtäväkuvausten laatimista suntio- ja kiinteistöpalvelutehtäviin. Näissä tehtävänkuvauksissa huomioidaan myös uudet tarpeet kiinteistöhuollon ja ulkotilojen hoidon tehtävien organisoimiseksi.

Panostamalla kiinteistökehityksen ja raakamaan kaavoitukseen voidaan saada merkittäviä lisätuottoja, jotka realisoituvat pidemmällä aikavälillä. Raakamaasta suuri osa on yhteisomisteista Vantaan seurakuntayhtymän kanssa.

Hautaustoimen palvelut

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla on valtion niille lailla velvoittama eli lakisääteinen tehtävä ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautaustoimen palveluista. Tämän tehtävän hoitamiseen myönnetään erillistä valtionrahoitusta.

Hautaustoimilain mukaan seurakuntayhtymä voi periä maksuja hautasijan luovuttamisesta, hautaamiseen liittyvistä palveluista ja haudan hoidosta. Maksut saavat olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruiset. Maksujen perusteiden tulee olla samat kaikille (niin kirkkoon kuuluville kuin kirkkoon kuulumattomille), joilla on oikeus tulla haudatuksi seurakunnan tai seurakuntayhtymän hautausmaalle. Tästä syystä hautaustoimen tavoitteena tai pikemminkin veloitteena on niin sanottu nollatulot eli tulojen ja kulujen tasapaino. Kaikki hautaustoimea koskevat muutokset tähtäävät tähän nollatulokseen. Hautaustoimen palveluiden nykytilannetta on kuvattu tarkemmin liitteessä ”*hautaustoimen palvelut -kortti*”.

Valtio leikkasi vuoden 2025 alusta lakisääteisten tehtävien hoitoon tarkoitettua valtion rauhoitusta Helsingin seurakunta yhtymältä samalla, kun kustannukset nousevat. Tähän muuttuvaan tilanteeseen pyritään varautumaan sekä maksujen nostolla että erillisen tarkastelun perusteella seuraavia säästötoimia tutkimalla ja niistä päättämällä.

Selvitetään ja edistetään siirtymistä hautausmaiden puutarhoissa luonnonmukaisempaan puistoalueen hoitamiseen. Tämä edesauttaa myös luonnon monimuotoisuutta. Hautausmaiden kausityöntekijöiden työsuhteiden kestoa ja kausityöntekijöiden määrää vähennetään niin, että toteutuu yhteensä 18 htv:n vähennys. Neuvotellaan uudelleen haudanhoitorahaston haudanhoitosopimukset (hoitotason lasku ja/tai hinnaston koroukset).

Hautausmaakappeleilla työskentelee tällä hetkellä yhteisten palveluiden palkkalistoilla olevia kanttoreita. Kanttoreiden työ on osa hautaan siunaamista, mikä kuuluu seurakunnalliseen tehtäväkenttään toisin kuin hautaustoimi, joka palvelee myös seurakuntaan kuulumattomia. Seurakunnat kokevat yhteiset kanttoriresurssit tarpeellisina ja kyseessä onkin tehokas tapa hoitaa siunaamisten soittovuoroja. Kanttoreiden hengellisen työn luonteen vuoksi on tarpeellista kuitenkin selvittää kanttorityön organisointi ja mahdolliset synergiahyödyt seurakuntien kanttoreiden kanssa. Tämä selvitystyö toteutetaan vuonna 2027 tai 2028.

Hautaustoimen strategisena painopisteenä on hautaukseen liittyvien toimintojen ja prosessien kehittäminen ja digitalisointi soveltuvilta osin. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta organisoida hautauspalvelut omaksi osastokseen. Tätä puoltaa sekä hautaustoimen palveluiden suuri koko noin 120 htv vakituisia työntekijöitä + noin 120 htv:n edestä kausityöntekijöitä (kausityöntekijöitä on esimerkiksi vuonna 2023 ollut noin 350 henkilöä) että hautaustoiminen juridinen asema.

Kehittämisen työnjaon linjaukset

Lausuntokierrosten palautteissa kehittämiskokonaisuuteen sisällytettiin tilannehuone (toimintamalli), projektikehittäminen (rahat, toimintamalli, henkilöresurssit), strateginen kehittäminen, yhtymän johtajan toimisto ja yhteisen seurakuntatyön kehittämispalvelut – tiimi ja projektitiimi. Palautteissa toivottiin kehittämisen vähentämistä ja todettiin nykyisen kehittämistahdin ja -tavan kuormittavan seurakuntia liikaa. Sen sijaan toivottiin, että kehittäminen olisi seurakuntalähtöistä ja että seurakuntien kehittämiseen liittyvät päätökset tehtäisiin lähellä seurakuntia. Kehittämispalveluiden ja projektitiimin nykytila on kuvattu liitteessä ”*Kehittämispalvelut ja projektitiimi -kortit*”

KPMG Oy Ab arvioi kehittämisprojektien toteuttamiseen suunnattua tarveharkintaista avustusjärjestelmää helmikuussa 2025. Arviointiraportti on liitteessä ”*Helsingin seurakuntayhtymä Avustusjärjestelmän arviointi KPMG_arviointimuistio helmikuu 2025*”.

Näiden pohjalta kehittämistyön uudistamiselle asetettiin kolme tavoitetta: 1) Projektijohtamisen mallia muutetaan vaikuttavammaksi ja pitkäjänteisemmäksi ulkoisen arvioinnin pohjalta, 2) Projekteilla on "asiakas", ne syntyvät tarpeesta ja aloite kehittämiseen tulee sieltä, missä on omistajuus ja 3) seurakuntien osuutta kokonaismäärärahoista kasvatetaan, jotta seurakuntien perustoiminta voidaan turvata. Tämä tarkoittaa toisaalta resurssien siirtoa suoraan kehykseen ja toisaalta kehittämiseen varatun erillismäärärahan (=tarveharkintaisen kokonaismäärärahan) kohdentamista toimivaltasuhteiden mukaisesti

Kehittämisen osalta tuleva työnjakoehdotus on seuraava:

Seurakunnat:

- Ydinpalveluiden (jumalanpalvelus- ja juhlapyhät, kaste, lapsiperheet, rippikoulu, vihkiminen, diakonia ja hautaaminen) kehittäminen ydinpalveluryhmissä
- Yhteistyön kehittäminen naapuriseurakuntien ja alueen muiden kumppaneiden kanssa
- Oman seurakunnan strateginen kehittäminen kirkkoherran ja seurakuntaneuvoston johdolla
- Oman organisaation toimintatapojen kehittäminen

Yhteinen seurakuntatyö:

- Ydin- ja lisäpalveluiden (osallisuus & vapaaehtoistoiminta, kaupunkilaiset & jäsenviestintä, ajanvarauspalvelut) kehittämisen tuki sekä niihin liittyvien prosessien ja järjestelmien kehittäminen
- Asiakkuuden hallinta, asiakkuuden hallinnan järjestelmät
- Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen & mallit (Määräaikainen projekti)

Yhteisten palveluiden osastot:

- Oman osaston toiminnan ja sisäisten tukiprosessien asiakaslähtöinen kehittäminen oman vastualueen osalta mukaan lukien tietojärjestelmät

Yhtymän johtajan toimisto:

- Strategia, strateginen kehittäminen, seurakuntien strategian tuki
- Analyysit, tilastot, tutkimukset ja mittarit
- Projektikehittämisen malli ja kehittämisen työkalut (Howspace, projektisalkku, Miro jne.)
- Projektikehittämisen asiantuntijatuki seurakunnille ja yhteisten palveluiden osastoille

Näiden työnjakolinjausten vuoksi on perusteltua, että yhteiset strategisen kehittämisen resurssit vahvistetaan seurakuntayhtymässä yhtymän johtajan toimistossa. (Yhtymän johtajan vastuulla on johtosäännön ja tehtävänkuvan mukaan strategian johtaminen.)

Kehittämiseen kohdennetut erillismäärärahat

Seurakunnallisen työn yhteiskehittämiseen varataan erillismääräraha, jonka suuruus on vuonna 2026 900 000 euroa. Yksityiskohtainen toimintamalli luodaan vuoden 2025 aikana, mutta voisi alustavasti olla seuraavan kaltainen: Ydinpalveluryhmät valmistelevat omaa ydinpalveluaan koskevat kehittämishankkeet. Lisäksi voi olla muita yhteiskehittämishankkeita. Valmistelun taustalla on Yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymä kriteeristö. Kehittämishankkeet käsitellään kirkkoherrainkokouksessa, jossa varmistetaan, että kehittämishankkeet nousevat helsinkiläisten ja seurakuntien tarpeesta, vastaavat strategian asettamiin tavoitteisiin ja eivät kuormita seurakuntia liikaa. Toimintamalli päätöksenteon osalta valmistellaan eri osapuolia kuullen yhteiselle kirkkoneuvostolle yhtymän johtajan toimesta.

Yhteisten palveluiden kehittämiseen varataan erillismääräraha, jonka suuruus on vuonna 2026 500 000 euroa. Yksityiskohtainen toimintamalli luodaan vuoden 2025 aikana, mutta voisi alustavasti olla seuraavan kaltainen: Osastojen valmistelemat kehittämishankkeet käsitellään johtoryhmässä, jossa varmistetaan, että kehittämishankkeet nousevat yhteisten palveluiden osastojen ja seurakuntien tarpeesta, vastaavat strategian asettamiin tavoitteisiin ja eivät kuormita osastoja ja seurakuntia liikaa. Toimintamalli päätöksenteon osalta valmistellaan eri osapuolia kuullen yhteiselle kirkkoneuvostolle yhtymän johtajan toimesta.

Lisäksi yhteinen kirkkoneuvosto hallinnoi varausta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin. Tämän varauksen suuruus on vuonna 2026 200 000 euroa.

Tapahtumatuoanto

Yhteiset tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen luokkaan: 1) Pääkaupunkiseudun seurakuntayhtymien kesken toteutettaviin tapahtumiin. Näitä ovat Maaailma-kylässä festivaali, Pride-viikko ja joulun ajan yhteiset tapahtumat. 2) Kirkkovuoden viettämiseen liittyviin pyhiin. Näitä ovat pääsiäinen, mukaan lukien Via Crucis, helluntai, suvivirsi, mikkelinpäivä, pyhäinpäivä, adventtisunnuntai ja joulukuun 3) Yksittäisiin Helsingissä oleviin tapahtumiin ja messuihin (esim. hämmessut), joista on tehty erillinen koonti.

Jatkossa Helsingin seurakuntayhtymän yhteiset tapahtumajärjestelyt ehdotetaan siirrettäväksi seurakuntiin seuraavasti:

- Yksi seurakunta on tapahtumavastuussa (josta myös työntekijäresurssi, yhteisistä palveluista määräraha tapahtumajärjestelyihin) ja etukäteen sovitusti 1-5 seurakuntaa sitoutuu tukemaan tapahtuman käytännön järjestelyissä
- Yhteinen viestintä antaa tapahtumasta viestimiseen tukea ja Yhtymän johtajan toimisto kouluttaa tapahtumaosaamisessa

Yhteiset tapahtumat käydään kirkkoherrojen kanssa läpi niin, että tarkastellaan kolmessa eri kategoriassa olevat tapahtumat ja tarpeellisuus niihin osallistumiseen koko Helsinkiä koskevissa hetkissä tai osana isompaa Helsingissä olevaa tapahtumaa.

Yhteisten palveluiden työntekijöiden työajan käyttö seurakunnissa tai yhteistyöverkostoissa

Työajan käyttöä seurakunnissa tehtävään työhön ja/tai yhteistyöverkostoissa tehtävään työhön esimiehen kanssa sovitusti halutaan edistää, koska seurakunnissa ja verkostoissa työskentely antaa tilaisuuden oppia uutta ja rakentaa molemmin puolta ymmärrystä ja luottamusta. Ehdotus oli mukana alkuperäisessä työnjaon esityksessä 10.10.2024. Lausunnoissa seurakunnat pitivät ehdotuksia hyvänä ja oikean suuntaisina ja muistuttivat että resurssien antamisen pitää olla tasapuolista ja seurakuntien tarpeista lähtevää. Verkostoissa työskentelyä tulee rajata yhteisissä palveluissa vain koko Helsingin tason verkostoihin, ettei tule ristikkäisyyttä ja päällekkäisyyttä

Strategian toimeenpanomääräraha

Vuonna 2025 käytössä olevasta erillisestä strategian toimeenpanomäärärahasta yhteensä 2 miljoonaa euroa luovutaan, koska yhteisen kirkkovaltuuston 6.3.2025 hyväksymä esitys seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteista ottaa huomioon Kirkko Helsingissä strategian toteuttamisen. Seurakuntien kehukseen siirretään 1,6 miljoonaa euroa ja yhteisten palveluiden kehukseen 0,4 miljoonaa euroa.

Yhteenveto

Alkuperäiseen 10.10.2024 yhteiselle kirkkoneuvostolle esitettyyn muutossuunnitelmaan nähden kokonaan uusia ehdotuksia ovat:

- Tavoite kasvattaa seurakuntien suhteellista määrärahaosuutta
- Diakonisten avustusvarojen siirto seurakuntien kehukseen 324 000 euroa

- Tarveharkintaisen määrärahan 1,6 milj. euroa jakokäytäntöjen uudistaminen seuraavasti.
 - Kirkkoherrainkokous hallinnoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,9 milj. euroa
 - Johtajisto hallinnoi yhteisten palveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,5 milj. euroa
 - Yhteinen kirkkoneuvosto hallinnoi varausta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin 0,2 milj. euroa
- Erillisestä strategian toimeenpanomäärärahasta luovutaan ja varat siirretään seurakuntien ja yhteisten palveluiden osastojen kehykseen (seurakunnat 1,6 milj. euroa, yhteiset palvelut 0,4 milj. euroa)
- Strategisen kehittämisen johtamista vahvistetaan yhtymän johtajan toimistossa
- Valmistellaan tapahtumatuotannon siirtämistä seurakuntien vastuulle vastuuseurakuntamallilla

Alkuperäiseen 10.10.2024 yhteiselle kirkkoneuvostolle esitettyyn muutossuunnitelmaan nähden muita keskeisiä muutoksia ovat:

- Seurakunnat ja yhteiset palvelut sopivat diakonian yhteisistä pelisäännöistä ja toimintatavoista ydinpalveluryhmässä ja kirkkoherrainkokouksessa
- Selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa perheneuvontaa jäsenetuna ja/tai maksullisena palvelutoimintana ja/tai yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Oppilaitostyö muotoillaan uudella tavalla erillisenä projektina vuonna 2026. Yhteisten palveluiden toteuttaman oppilaitostyön resursseja supistetaan kaikkiaan 3 htv. Seurakuntien kokonaismäärärahaan laskennallisesti siirtyvä osuus tästä on noin 152 000 euroa
- Kokeilua kansainvälisestä seurakunnasta ei käynnistetä. Vieraskielisen työn resurssit 9 htv jäävät yhteisiin palveluihin. Englanninkielisen työn organisoitumista (oma työ, IEC, yhdistys jne.) selvitetään viiveettä omana kokonaisuutena.
- Viestintäpalveluiden ja yhteisen mediatoimituksen yhtenä strategisena painopisteenä on markkinoinnin vahvistaminen
- Ydinpalveluita kehitetään ydinpalveluryhmässä, jota johtaa nimetty kirkkoherra (=ydinpalvelun omistaja). Yhteinen seurakuntatyö tukee ydinpalveluiden kehittämistä (mm. yhteiset työkirjat, asiakkuudenhallintajärjestelmä)
- Yhteisen seurakuntatyön tehtäväkenttään kuuluu asiakkuuden hallinta ja asiakkuuden hallinnan järjestelmät
- Työajasta on mahdollista esimiehen kanssa sovitusti käyttää osa strategian mukaiseen seurakunnissa tehtävään työhön ja/tai yhteistyöverkostoihin. (Alkuperäisessä esityksessä oli 5-20% työajasta)

Vaikutusten ja riskien arviointi

Taloudelliset ja henkilöstövaikutukset

Yhteisten palveluiden omaksi henkilötyövuosivähennykseksi muodostuu edellä kuvatut kokonaisuudet yhteen laskien 63 henkilötyövuotta. Tästä vuosina 2023–2024 jo toteutuneita henkilöstövähennyksiä on yhteensä 14 henkilötyövuotta. Euroissa tarkasteltuna jo toteutuneiden henkilöstövähennysten summa on vuoden 2025 tasossa tarkasteltuna n. 0,9 milj. euroa ja tulevien n. 2,8 milj. euroa. Kun henkilöstövähennysten laskennalliseen euromääräiseen arvoon vuoden 2025 tasossa (n. 3,7 milj. euroa) tehdään arvioitu henkilöstökulujen vuosikorotus (5 % /

vuosi), muodostuu henkilöstökulujen kokonaissäästöksi n. 4,7 milj. euroa. Tämä ylittää alkuperäisen tavoitteen n. 0,3 milj. eurolla.

Yhteisten palveluiden oman säästön lisäksi työnjaon edellä kuvatuissa esityksissä muodostuu seurakuntien kokonaismäärärahaan laskennallisesti siirtyväksi osuudeksi n. 2,1 milj. euroa. Tämä osaltaan helpottaa seurakuntia niille kohdistuvien säästövelvoitteiden saavuttamisessa ja antaa samalla mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

Lapsivaikutukset

Perheneuvonnan resurssien vähentäminen vaikuttaa joidenkin yksittäisten lasten arkeen. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että perheneuvonnan osaamista siirretään seurakuntiin niin, että seurakunnat voivat tehdä nykyistä vaikuttavammin ennaltaehkäisevää parisuhde ja perhetyötä. Perheneuvonnan toiminnan mukauttaminen tulee tehdä huolellisesti, eikä yksittäisiä asiakassuhteita saa katkaista äkillisesti.

Samaan aikaan vuoteen 2030 tehty muutossuunnitelma mahdollistaa sen, että toiminta sopeutuu hallitusti Helsingin seurakuntayhtymän taloustilanteen ennustettuun muutokseen. Tällöin myös lapsiin suuntautuvaa työtä on mahdollista kehittää talouden reunaehdot huomioiden niin, että sen kautta voidaan vastata lasten keskeisiin tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

Johtamis- ja prosessivaikutukset

Työnjaon keskeisten muutosten ja yhteisten palveluiden vision osalta haasteena on se, että työnjakokysymykset ovat käytännössä paljon yksityiskohtaisempia. Näin ollen yhteisten palveluiden ja seurakuntien välistä tämänhetkistä työnjakoa ja työprosesseja kuvataan tarkemmin palvelukohtaisissa työkirjoissa. Työkirjojen mallina on ollut Kirkkohallituksen Tiedon mallinnus – Kirkko ja Kuolema -työkirja vuodelta 2022. Ja niitä on ensisijaisesti käytetty ydin- ja lisäpalveluryhmien kehittämisprosessissa.

Vuoden 2023 aikana Helsingin seurakuntayhtymä ja seurakunnat ovat yhteistyössä tuottaneet työkirjat seuraavista ydinpalveluista: jumalanpalvelus- ja juhlapyhät, kaste, lapsiperheet, rippikoulu, vihkiminen, hautaaminen ja diakonia. Näiden ydinpalveluiden omistajina toimii nimetty kirkkoherra ja hänellä on tukenaan ydinpalveluryhmä, jossa on edustajia sekä seurakunnista että yhteisistä palveluista. Ydinpalveluryhmien tehtävänä on vastata oman palvelun osalta toiminnan asiakaslähtöisyydestä, prosessien ja palveluiden sujuvuudesta ja tehokkuudesta, tietojärjestelmien kehittämisestä ja mittareista sekä toimintojen yhdenmukaistamista.

Tähän mennessä ydinpalveluryhmissä on kuvattu prosesseja tulevaisuuden järjestelmäkehittämisen pohjaksi, mutta niiden kautta ei varsinaisesti ole johdettu kyseistä palvelua/palvelukokonaisuutta. Tähän johtamiseen tulee tulevina vuosina keskittyä.

Lisäksi työkirjat on tuotettu seuraavista teemoista: kiinteistöpalvelut, nuoret aikuiset ja miten tavoitamme Helsinkiin / seurakunnan alueelle muuttaneet. Työkirjat lähtevät liikkeelle helsinkiläisistä, heidän asiakastarpeistaan ja profiileistaan sekä vaikuttavuustavoitteista. Vasta seuraavaksi on mietitty, mitä palveluja näille asiakasprofiileille halutaan tarjota ja minkälaisella palvelupolulla ja resursseilla.

Lisätiedot

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki, juha.rintamaki@evl.fi
Projektipäällikkö Katja Lehtola, katja.lehtola@evl.fi

